

Zaburzenia rozwojowe dzieci i młodzieży

Child and adolescent developmental disorders

Program studiów dla przedmiotu obowiązujący od cyklu kształcenia	2024/2025
Kierunek studiów	Psychologia
Rok i semestr studiów	Rok I/ Semestr II
Poziom kształcenia	Studia II stopnia
Profil kształcenia na kierunku	Ogólnoakademicki
Moduł kształcenia dla przedmiotu	Specjalnościowy
Nazwa specjalizacji (jeśli przedmiot specjalizacyjny)	Psychologia kliniczna i psychoterapia; Psychologia dzieci i młodzieży
Status przedmiotu	Do wyboru

Forma zajęć	Liczba godzin		ECTS	Forma zaliczenia	Waga
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne			
Ćwiczenia	30	16	3	Zaliczenie na ocenę	100%
Razem za zajęcia dydaktyczne	30	16			
Praca własna studenta	35	49			
Ogółem	75	75			

Cele kształcenia dla przedmiotu

1.	Zapoznanie studentów z symptomatologią i obrazem klinicznym najczęstszych zaburzeń rozwojowych dzieci i młodzieży.
2.	Przygotowanie studentów do prowadzenia diagnozy i terapii dzieci i młodzieży z zaburzeniami rozwojowymi w myśl praktyki opartej na dowodach empirycznych.
3.	Rozwinięcie wśród studentów umiejętności współpracy z opiekunami dzieci i młodzieży oraz prowadzenia psychoedukacji w zakresie zaburzeń rozwojowych.

Efekty uczenia się

WIEDZA			
L.p.	Efekty przedmiotowe (Student zna i rozumie)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
W1	Student zna procesy etiologiczne, objawy i charakterystyczne cechy obrazu klinicznego zaburzeń rozwojowych dzieci i młodzieży.	PS2_WG05_Mgr PS2_WG06_Mgr PS2_WG10_Mgr	Kolokwium pisemne, analiza przypadków i przykładów.
W2	Student zna teoretyczne założenia i przebieg procesu diagnostycznego zaburzeń rozwojowych dzieci i młodzieży.	PS2_WG11_Mgr	Kolokwium pisemne.
W3	Student zna i rozumie charakterystykę zróżnicowanych źródeł danych diagnostycznych na temat zaburzeń rozwojowych dzieci i młodzieży.	PS2_WG06_Mgr PS2_WG11_Mgr	Kolokwium pisemne.

UMIEJĘTNOŚCI			
L.p.	Efekty przedmiotowe (Student potrafi)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
U1	Student potrafi analizować i interpretować zróżnicowane prezentacje problemów rozwojowych, emocjonalnych i behawioralnych dzieci i młodzieży z perspektywy aktualnych teorii psychologicznych.	PS2_UW02_Mgr	Kolokwium pisemne, analiza przypadków i przykładów, ćwiczenia indywidualne i zespołowe (konceptualizacja przypadku).
U2	Student potrafi zaplanować wieloetapowy proces diagnozy zaburzeń rozwojowych dzieci i młodzieży z zastosowaniem elementów praktyki opartej na dowodach empirycznych.	PS2_UW06_Mgr	Kolokwium pisemne, ćwiczenia indywidualne i zespołowe (konceptualizacja przypadku).
U3	Student potrafi zaproponować rodzicom i nauczycielom dziecka/adolescenta sposoby wsparcia ukierunkowane na minimalizowanie stwierdzonych zaburzeń i pełne wykorzystanie potencjałów rozwojowych.	PS2_UK01_Mgr	Ćwiczenia indywidualne i zespołowe (odgrywanie ról, symulacje).

KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
L.p.	Efekty przedmiotowe	Odniesienie do	Metody weryfikacji

	(Student jest gotów do)	efektów kierunkowych	efektów uczenia się
K1	Student jest gotów do zachowania standardów etycznych i prawnych prowadzenia diagnozy oraz terapii psychologicznej w kontakcie z dziećmi i młodzieżą w zróżnicowanych kontekstach klinicznych.	PS2_KO01_Mgr PS2_KO04_Mgr PS2_KO05_Mgr	Ćwiczenia indywidualne i zespołowe (odgrywanie ról, symulacje), aktywność na zajęciach (dyskusja, pytania i odpowiedzi).
K2	Student jest gotów do przyjęcia postawy uważności i troski o komfort emocjonalny dzieci i młodzieży, a także rodziców, z którymi pracuje.	PS2_KO02_Mgr PS2_KO04_Mgr PS2_KO05_Mgr	Ćwiczenia indywidualne i zespołowe (odgrywanie ról, symulacje), aktywność na zajęciach (dyskusja, pytania i odpowiedzi).
K3	Student jest gotów ocenić swoje kompetencje w przedmiotowym zakresie oraz jest gotów stale je pogłębiać w myśl modelu naukowca-praktyka, ze szczególnym uwzględnieniem aktualizacji wiedzy na temat ilościowych metod pomiaru i diagnozy.	PS2_KR01_Mgr	Aktywność na zajęciach (dyskusja, pytania i odpowiedzi).

Treści kształcenia

L.p.	Treść kształcenia (tematyka zajęć)	Liczba godzin	
		Ćwiczenia	
		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
1.	Norma rozwojowa czy zaburzenie? Pojęcie zdrowia, psychopatologii i zaburzeń rozwojowych. Współczesna klasyfikacja zaburzeń rozwojowych. Praktyka oparta na dowodach naukowych (EBPP) w kontekście diagnozy i pracy z dziećmi i młodzieżą.	3	1
2.	Praktyczne zastosowanie podstawowych metod diagnozy zaburzeń rozwojowych. Wywiad i obserwacja. Zasady i etapy przeprowadzania wywiadu. Ilościowe i obserwacyjne metody diagnozy objawów. Warunki badań testowych. Zagadnienia etyczne praktyki diagnostycznej – praca z dzieckiem, praca z rodzicami, zakres kompetencji, obowiązków i praw.	3	1
3.	Diagnoza i terapia zespołu nadpobudliwości psychoruchowej z deficytem uwagi oraz zaburzeń zachowania – diagnoza na podstawie danych biograficznych, obserwacji funkcjonowania, testów behawioralnych i ilościowych. Współpraca ze środowiskiem dziecka. Strategie wsparcia.	3	2
4.	Uzależnienia behawioralne i zaburzenia odżywiania w przebiegu rozwoju. Diagnoza zaburzeń odżywiania – prawidłowe i nieprawidłowe rozwojowo zachowania związane z odżywianiem. Zakres i struktura wywiadu, możliwości pomiaru ilościowego.	3	2
5.	Diagnoza i programy terapeutyczne dla dzieci i młodzieży z zaburzeniami lękowymi, depresyjnymi i tikami. Zaburzenia emocjonalne w przebiegu rozwoju. Przegląd ilościowych metod diagnostycznych, protokołów terapii poznawczo-behawioralnej, danych epidemiologicznych i danych na temat skuteczności terapii.	3	2
6.	Niepelnosprawność intelektualna i specyficzne trudności w uczeniu się. Diagnoza, projektowanie i prowadzenie terapii. Współpraca ze środowiskiem dziecka (rodzice, nauczyciele, pracownicy społeczni). Psychoprofilaktyka u dzieci z zaburzeniami rozwoju. Problematyka FAS.	3	2
7.	Szczegółowy obraz kliniczny i diagnoza zaburzeń ze spektrum autyzmu. Współpraca ze środowiskiem osób ze spektrum autyzmu. Wspieranie rozwoju i edukacji dziecka ze spektrum autyzmu. Terapia dziecka ze spektrum autyzmu. Komunikacja alternatywna. Plany aktywności. Projektowanie i prowadzenie treningu umiejętności społecznych.	3	2
8.	Trauma psychologiczna, zaburzenie stresu potraumatycznego u dzieci i młodzieży. Trauma seksualna, medyczna, dręczenie. Różnice w symptomatologii i obrazie klinicznym. Możliwości terapii i współpracy ze środowiskiem – przegląd protokołów poznawczo-behawioralnych, danych epidemiologicznych, danych na temat skuteczności terapii.	3	1
9.	Żaloba, zaburzenia depresyjne, zachowania samouszkodzające i samobójcze u dzieci i młodzieży. Czynniki ryzyka, objawy, jakościowe i ilościowe rozwiązania diagnostyczne. Strategie profilaktyczne i terapeutyczne.	3	2
10.	Zaburzenia integracji sensorycznej i terapia sensoryczna – krytyczna analiza koncepcji i dowodów empirycznych. Badania nad terapią zaburzeń rozwojowych – źródła danych, metody oceny jakości i trafności. Pseudonaukowe i szkodliwe oddziaływania w psychoterapii dzieci i młodzieży w kontekście ADHD i ASD.	3	1
Razem		30	16

Metody kształcenia

Forma zajęć	Metody kształcenia
Ćwiczenia	Wykład konwersatoryjny z prezentacją multimedialną, analiza przypadków i przykładów, dyskusja, debata, ćwiczenia indywidualne i zespołowe, symulacje.

Warunki zaliczenia

Sposób zaliczenia	Wagi (%)
	Ćwiczenia
Kolokwium	50
Wykonanie ćwiczeń podczas zajęć	25
Wypowiedzi ustne podczas zajęć (np. w trakcie dyskusji, debaty)	25
Razem	100

Rozliczenie pracy własnej studenta

L.p.	Czynności w ramach pracy własnej	Oznaczenie czynności (wpisać TAK lub NIE)	Szacowana liczba godzin	
			Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
1.	Przygotowanie do udziału w zajęciach (np. wstępna lektura, przygotowanie lub zgromadzenie materiałów, pomocy, przygotowanie referatu lub prezentacji na zajęcia itp.)	TAK	10	19
2.	Lektura obowiązkowa	TAK	10	15
3.	Obowiązkowe zapoznanie się z innymi materiałami lub treściami (np. materiałami audio, wideo, narzędziami, pomocami, oprogramowaniem, sprzętem, aktami prawnymi, dokumentacją, warunkami miejsca pracy itp.)	TAK	5	5
4.	Przygotowanie do kolokwium	TAK	10	10
Razem			35	49

Literatura obowiązkowa

1.	Borkowska, A., Cierpialkowska, L., Grzegorzewska, I. (2020). <i>Psychologia kliniczna dzieci i młodzieży</i> . PWN.
2.	Kostka-Szymańska, M., Krasowicz-Kupis, G. (2022). <i>Ocena rozwoju intelektualnego dzieci z wybranymi zaburzeniami neurorozwojowymi</i> . Wydawnictwo UMCS.
3.	J. Morrison, K. Flegel (2018). <i>Psychologia kliniczna dzieci i młodzieży adolescents</i> , The Guilford Press.

Literatura uzupełniająca

1.	Antshel, K. M., & Olszewski, A. K. (2014). Cognitive behavioral therapy for adolescents with ADHD. <i>Child and Adolescent Psychiatric Clinics</i> , 23(4), 825-842.
2.	Cooper, K., Loades, M. E., & Russell, A. (2018). Adapting psychological therapies for autism. <i>Research in Autism Spectrum Disorders</i> , 45, 43-50.
3.	Kirkham, P. (2017). 'The line between intervention and abuse'—autism and applied behaviour analysis. <i>History of the Human Sciences</i> , 30(2), 107-126.

Inne materiały dydaktyczne

1.	
2.	
3.	